

veiben egyaránt. Alig hinné az ember, hogy tanítója Mayr Simon, — kinek emlékét híres tanítványával együtt ünnepezték Bergamóban, — jámbor bajor muzsikós volt.

Jellemzésül, mely helyet foglal el Donizetti nevezett társai közt, megemlítjük, hogy míg Rossini a részletek gondos kidolgozása és a külső hatásra számított ezikornyák alkalmazása által tűnik fel, minden más roppant előnye mellett; míg Bellini az „Alvajáró“, „Norma“ és „Puritánok“ halhatatlan szerzője a klasszikus mintákhoz ragaszkodik; míg Verdi a „Rigoletto“, „Trovatore“, s legújabbán „Aida“ szerzője, ez utóbbi művével képes volt oly mozdulatot tenni a Wagner-féle német irány felé, melyért honfitársai közül a vérmesebbek egyenesen honárulással vádolják, s mely ugy látszik oka annak is, hogy Verdi a bergamói ünnepélyekről csaknem tündöklő távol tartotta magát: — addig Donizetti első föllejtésétől utolsó kótájáig csak egyet ismert, egyet tartott szemé előtt: az olasz zene tulajdonképeni sajátosságát: a tiszta melodit. Ennek minden egyebet alárendelt s tagadhatlan tulajdonságát, melyeket a dallamosság érdekében elkövetett, készítették elé leginkább a talajt ama merőben ellentétes irány számára, mely a „végtelen dallamban“ épen az olasz melodia tulkapásai ellen keresett — Wagner fellépése óta — orvoslást. Ez érdemeit a Donizetti iránynak Wagner Richard leghűbb apostolai sem tagadják.

Donizetti Gaetano 1797. szeptember 25-én született Bergamóban, hol Mayrtól nyerte első zenei képzését és az első alkalmazást (1814), mint egyházi levéltárnok és bassista. De nem soká maradt az egyház és egyházi zene körében, s már 1819-ben fellépett Velenczében „Enrico di Bargogna“ című első operájával. Nagyobb, de még mindig inkább helyi sikert azonban 1828-ban aratott Nápolyban „Esule di Roma“ dalművel, míg világhírét 1831-ben irt „Anna Bolena“-jával alapította meg. Ezt követték gyorsan egymásután a „Marino Falieri“, „Lammermoori Lucia“, „Belisar“, „Lucretia Borgia“, „Linda di Chamounix“, s vig operái: „A varázs-ital“, „Don Pasquale“, „Az ezred leánya“ s mások. De ki győzné elősorolni nem kevesebb mint 70 dalművét, melyek nevét az egész mivel világból ismertté, dallamait még az utcai kintornások és cipészinasok művészetében is napszerűtették, s számára a nápolyi konservatoriumban tanári, majd igazgatói állomást, osztrák udvari karmesterré kinevezést s mindenféle kitüntetést szereztek.

Tulfszített munkássága — némely dalműve partitúrát 30 óra alatt készíté — s a párisi élet izgalmait és élvezetét megáldták szervezett és agylágyulásba ejték. Donizetti, kinek dallamai oly gyújtólag hatottak korának általános apathiajában, kinek sikerét zajos kitérésben viszhangozák a művelt világ legtávolibb határai — mint érzékletlen, ébrenlétéből semmi által fel nem költethető élőhalott fejezte be a siker és dicsőség annyi jelével elhalmozott pályáját 1847. április 8-án ugyanott, hol életét és első babérait nyerte. Hamvait halás szülővárosába néhány nappal ezelőtt nagyszerű pompával szállította át a Santa Maria Maggiore egyházba, hol Donizetti legelőször alkalmazva volt.

Nem hagyhatjuk említés nélkül amaz áldozatkésztséget, melylyel a kis, alig 40

ezer lakossal bíró Bergamo nagy halottját s benne önmagát az utóbbi ünnepek alkalmával megtisztelte. Csak az utcák és terek díszítése, diadalívvel föllátása 200,000 frankba került, s ez összeg legnagyobb részben magán adakozásokból folyt be. S mi magyarok, mily nagynehezen tudunk elhunyt nagyjainknak csak némileg is méltó emlékeket állítani? mily eredményeket mutathatunk fel ott, hol aközönség hazafiasságára s áldozatkésztségre hivatkozunk? Az összehasonlítást a bergamói ünnepély tanúsága és saját idevágó tapasztalataink közt olvasóinkra bizzuk. T. L.

A tarpataki völgyben.*

Sasszárnya nőtt lelkemnek e magasban,
S mint e madár kiterjedt szárnyai
Merőben állnak, lelkem is megállt
E szép világot itt csodállani.

Nem föld e' már, nem az én bús világom,
Ez itt az égi lelkek csarnoka,
S fent, túl a fellegen emelkedő szirt
Magának a nagy égnek oszlopa.

Sasszárnya nőtt lelkemnek és megállva
A légből csüggett szikla-kupolán,
Nézek merengve, nézek elragadva,
Távolba és körül, fölém s alá...

Lent, messze, esendes falvak árnyalakja
Tör a magasba illő ködön át,
Mutatva a karcos tornyok keresztjén
A napnak átszűr, halvány sugarát.

Körül a fenyveskoszorúza hegység,
A fellegek fodros hullámain
Féltelművel tetővel állva büszkén,
És hópalástot hordva vállalain.

És fent, ah fent, túl, messze a magasban,
Csak ott van még a Lomnicz, ott rezeg
Mint fellegoszlop, csillogó sugarán,
A vén Szaturnusz, e merész öreg.

A Kárpátoknak eme sziklatornyát
Más, hajh, ki lakná, mint a vén idő,
Mely megemészte ezredéveket már
S tuléli még, mi múlik és mi jó?...

De felleget vet már a nap elébe,
Hogy csak csodálja őt a vizsga szem,
De meg ne lássa arczredőin által
Titokzatos nagy lelkét sohasem.

Le, vissza hát az égből! — im, előttem
Világosabb a hely s van látni mit,
Van látni mit? Egy mese-képet ismét,
Tündérvilágról lelkem álmaid.

A Tarpatak mély völgye ez. Felülről,
Ketté hasítva bérezet és hegyet,
Omlik alá hömpölygve és zuhogva
Egy óriás kárpáti csörgeteg.

Huh, mint zuhog, huh, mint zug lábaimnál
A mammoth-korszak csacska csermelye!
Mint csuszszan és mint siklik a magasból
A kőlapon, tömérdek ölnyire?

Mint zuzza szét magát ezer darabra
Az urban álló szikla érzéfalán!
S fehér sziporka-köddé alakulva
Repül tovább, míg ismét összeáll!...

Látom, Szaturnusz, lelked e' patakban,
Hiába rejted ott fen arcodat;
A nagyság: az erő, mely daczol és győz,
Megemmisit és újra életet ad.

Szép, szép e völgy, a rengeteg hegyek közt
Egy hegy-öböl, egy légi kikötő!
Sziklás, merő, mely partjait beszegve
Az égbenyúló százados fenyő.

Száz ölnyi mély fölött emelkedik föl
E két tömör part, mindmegannyi bércz,
Minden köve és széle hossza messze
A ködbe és a rengetegbe vész.

* Kohlbach.

És mintha vára volna' e sziklafalnak,
Ott a közepén, a völgy mélyiből
Kiszökken egy orom, s szélyel terülve
Az óriási bástyafokra ül...

Szörnyű erősség! — Hát midőn a felhő
Megindul a hegyormon a leszakad!
Midőn a villám csattog a tetőkön,
S a bástyafal dörgő visszhangot ad!

Midőn a sziklák a bész zuhatagban
Hánykódvá usznak, törve a habot,
S a fenyők sivitnak, míg a szélvész
Mint rémes ölyv felettök kavarog!...

És hát a Lomnicz? — ő fent a magasban,
A fellegek fölött, szilárdan áll;
Az ég felé fordítja tar fejét és
A vész, vihar, villám, alatta jár...

Látom, Szaturnusz, újra lelkedet,
Hiába rejted ott fen arcodat;
Az üd: a nyugalom, melylyel te nézed,
Mig a világ alattad ing s szakad.

Hajh! a világ! — El, vissza hát e képpel
A lent hagyott világba! — Tarpatak!
Légy üdvözölve! — Szép világodat már
Lelkembe zártam, — jó, hogy láttalak!...

Fejes István.

Moór és Marsala hőse.

(Vége.)

Veronában állítottott a honvéd gé-
dába. Ott osztották őket szélyel az egyes
ezredekhez, zá-rlóaljakhoz.

Ketten álltak egymás mellett, mikor
rájuk került a sor. Két gyermekifjú. Egy
műveletlen, nyers, de szálás törzstiszt in-
tétze hozzájuk a kérdéseket.

„Hány éves ön?“ kérdé társától a
törzstiszt.

„Huszonegy éves.“ felelt a honvéd.

„Minő állásban volt a lázadóknál?“

„Százados voltam a honvédhadsereg-
nél a negyvenegyedik zászlóaljban.“

„Tacsó!“ — szólt göggel a törzstiszt.

„Uram — felelt harsány hangon a hon-
véd tiszt — Első Ferencz József osztrák csá-
szár másfél évvel fiatalabb, mint én,
jegyezze meg ön.“

A törzstiszt nem tudott vagy nem mert
e viszonzásra megfelelni. Hanem dühében
elkékülve fordult Kunhoz.

„Mi az ön neve?“

„Kun Béla.“

„Hány éves?“

„Husz.“

„Mi volt a lázadó seregben?“

„Százados a Würtemberg-huszár-ezred-
nél.“

Nagy szó volt ez akkor igazi osztrák
katona előtt. Már a huszár is tekintély volt
előtte, hát még a Würtemberg-huszár, kivált
annak a kapitánya! A törzstiszt különben
is dühös volt már.

„Hitvány kölyök!“ kiáltá fékezetlen
bosszúindulattal.

Kun Béla nem szólt egy szót sem, ha-
nem jobb kezével, melyen az óriás sebek
nyomai oly világosak valának, lassan
leemelte fővegét homlokáról. A nemes arc-
ról száz kardvágásnak alig beheggedt seb-
helye fénylett a gögös törzstiszt felé, mint
fénylik a gloria.

A törzstiszt elhalványodott. Katona volt
ő is s érzi, hogy katona áll előtte.

„Órnagy ur — felelt ekkor elfojtott
indulattól reszkető hangon a honvéd — a
moóri csatában egy ezred lovas rohant meg
magamat egyedül s a megrohanó lovaság
őrnagya gróf Schaffgotsch ott fekszik a
moóri csataterén.“

A bésorozott honvédeknek senki sem
volt ezentúl oly jó barátjuk, mint e goromba
törzstiszt. Kun Bélával kétszer is elbeszél-
tette a moóri roham mythosát.

Midőn vége lett az osztrák szolgálatnak:
Kun Béla nem jött haza. Ott maradt Italia
szép ege alatt s az olasz háborút Viktor
Emanuel piemonti király seregében har-
czolta végig az osztrák sereg ellen.

Aztán Garibaldi zászlójának lett vitéze.
Ő is egyike volt a marsalai ezer hősek.
Vitéz tettei, hadi kalandjai összeolvadtak
az ezer hős tetteivel, kalandjaival. Garibaldi
szerette őt, mint gyermeket.

Mikor már a két Szicília királyi trónja
összeomlott, mikor már csak Gaeta és vidéke
állott a nápolyi király uralma alatt s mikor
maga Viktor Emanuel állott a felszabadító
sereg élére: akkor már Kun Béla a magyar
legió lovassági osztályának parancsnoka
volt.

Ez osztály alig állott kétszáz legény-
ből. De e kétszáz legény aztán magyar volt
és huszár a legjavából. Parancsnokuk elég
pénzzel rendelkezett, hogy a csapat számát
szaporítsa. De az olasz meg nem maradt
nála. Hiába öltöztette azt fészes dalmányba
és sújtásos nadrágba, hiába tette fejére a
kalpagot s oldalára a tarsolyt: elszökött az
onnan. A magyar fiúk csak maguk marad-
tak, — így is volt az legjobban.

II. Ferencz nápolyi király már Gaeta
várába vonult, de a vár még nem volt kör-
tülzárolva. A nápolyi sereg még nyílt téren
is elfogadta a harcot Viktor Emanuel csa-
pataival.

Ez időtáiban egy alkalommal Kun Béla
maga mellé vesz 34 huszárt s elindul kém-
szemlére az ellenséges hadsereg elé. Kora
reggel s az idő ködös volt.

Előtte egy kisdud városka volt, mely
egy előre tolt hadosztálynak főhadiszállását
képezte. A hadosztály állott vagy négyezer
emberből, lovassággal, tüzérséggel s min-
dennel kellőleg felszerelve.

Kun Béla előre küld négy legényt elő-
őrnek. Ezek fölfedezik az ellenség lovas
előőrseit s jelentik ezt parancsnokuknak.

A huszárparancsnok vakmerő, sőt lehe-
hetetlen tervet érlelt meg agyában. Ő vak-
mérőnek, az olasz lehetetlennek tartá.

Egész csapatával megközelíté az ellen-
séges előőrsöt s midőn közel ért, megkezdé
a pokoli hajrát.

Terve az volt, hogy az előőrsökkel
együtt rohan be az ellenséges hadosztály
közepébe, nehogy azok hirt adhassanak s
öt készen fogadják.

A terv sikerült.
Az előőrsöket mindenütt elérték, lovaik-
ról lehajigálták őket s a békecséges város
s az egész ellenséges hadsereg arra ébredt
fő, hogy a legionarius huszárság a város-
nak, a hadseregnek s a főhadiszállásnak
kellő közepében! Hirtelen, mint a vihar s
ellenállhatatlan, mint az árvíz.

Az első meglepetésben szentül hitték,
hogy a vakmerő huszárok mögött Viktor
Emanuel és Garibaldi egész hadserege
nyomul előre.

Ezek pedig pihentek szépen.
A piac közepén fegyvergulák körül
tanyázott a gyalogság egy része. Ezeket
szétrobantani pillanat műve volt.

Egyik mellékutczában a lovasság kez-
dett kifejlődni. Erre a parancsnok huszad
magával rájuk rontott s vad futásra kény-
szeríté őket. A szűk helyen természetesen
nem vehették hasznát tömegüknek.

Néhány perc alatt az egész város s az
egész nápolyi hadsereg vad ijedség mar-
taléka lett. Ágyu, puska összevíszta szólt,
mintha rendszeres csata fejlődött volna ki.

Az általános zavart fölhasználva, Kun
Béla visszafordul, vagy hetven lovat össze-
fogdosztat s ötszáz nápolyi gyalogot kiszak-
ítva, fegyverét letéteti s mint foglyát
hajtja maga előtt.

Ugyane zavarban az ellenséges had-
sereg összeszedi szétzilált csapatait, kivonul
a városból s elkezdí a rendszeres vissza-
vonulást.

Kun Béla nagy dőlczegen viszi zsák-
mányát haza felé.

A király — Viktor Emánuel — hallja
a nagy riadalmat, de kérdéseire felelni
nem tud senki.

Elvégre maga indul kíséretével tábo-
rának előőrsei felé.

Szemközt jött vele Kun Béla. Tele
lóval és fogolyval. Halottja nincs, két
sebesültjét lóháton vezetí két legény.

A mint a királyt meglátja, villámként
eléje ugat, suhogó kardjával megteszí a
szokásos üdvözlötet, s a csatajelentést
előadja:

„Fölséges ur! Az ellenségnek egy had-
testét Traetto városban csatára kényszerít-
tettem, a hadtestet visszavertem, a várost
megtisztítottam. A záskmány 70 ló és 500
fogoly. Vesztesség: halott semmi; sebesült
2 közvitéz.“

Ezzel újra üdvözli a királyt, két lépés-
sel hátra vonul s várja a napi parancsot.
A daliás királynak eláll lélekzete. Hiszen
ő erről mit sem tud! Ki tette a rendelke-
zéseket, minő hadesapatok vetek részt az
ütközetben; mikor, miként, ki által tervez-
tetett az egész: egyszóval sem mondá neki
senki. Holott ő a főhadvezér — s tudta
nélkül nem volna szabad történni semminek.

Boszosan tapasztalt rendtelenség miatt,
kemény hangon kérí Kuntól.

„Kapitány ur, minő hadesapatok s
kinek rendelkezéséből vetek részt az ütköz-
etben?“

„Fölséges ur, a magyar legió huszár-
csapatából egy szakasz 34 legényvel az
én vezérletem mellett!“

A király lassanként megértí a dolgot.
Areza fölvidul. A kapitánynyal kezét
szorít. Három szívar volt nála, azt három
legénynek oda adja. A foglyokról rendel-
kezik. A sebesültek ápolását megparancs-
solja. A kapitányt, legénységével együtt
kíséretébe fölveszí. Vissza indul s utköz-
ben azt mondja kedélyesen a huszároknak:

„Barátim, ilyen bolondot csak
ti tehettek. Az én népem erre nem
való.“

Ez volt jutalmuk.

* * *

Vége lett a harcznak.

Mentanánál megsebesült Garibaldi is.
A moóri és marsalai hős fogságba került
társaival együtt. A mint a börtön ajtaja
megnyílt, hazajött tizenöt évi távollét után
szeretett honába.

Nem a sima képü gyermeköze volt
többé. Napégetté arcáról két nemzet sza-
badságharczáinak hosszú küzdelme volt
olvasható. Minő arc volt ez! A ki látta:
soha nem feledí. Emberarcz a vasnak ar-
czához soha sem hasonlított jobban, mint
az övé.

Apja is meghalt, vagyona is tönkre
ment. Gazdasághoz látott, de a béke mű-

vében nem kísérte a szerencse. Veszprém-
megye adott neki egy kis szerény hivatalt.
Másfél év óta már halott.

Gróf Schaffgotsch művészi emléke ott
áll a moóri csataterén. A hősek emléke
álljon itt e sorokban. Eötvös Károly.

A „Karthausi-lak“ a Svábhegyen.

Biz az csak „Svábhegy“ maradt! hiában
kereszteltük el „Széchenyi“-heggynek. Hanem
azért mégis kedves hely és sok szép emlék lesz
hozzá csatolja. Az irodalomban is lesz nevezet-
essége, mert több olyan nyazalója volt, a mely-
ben írói körök szoktak megfordulni. Jókai
villája, a Fridvaldszkyé (melyben a kedves
emlékü Bérczy Károlyt szokták volt nyáron fel-
keresni barátai) szintén nevezetesek, de nem
kevésbé nevezetes a boldogult Eötvösé, kinek
emlékét a költő, a philosoph és az államférfi
hármashármas babérrájával koszoruzta meg Magyarorszá-
g.

A budapesti ember, mikor a fogaskerekű
vaspályán fölhangereg, nagyon keveset törődik
vele, hogy az a vendéglő ott az állomásföl
miféle hely volt azelőtt. Legfeljebb azt keresi:
„jó-e a ser? izletes-e a rántott csirke és borju-
szelet? megjárja-e a bor? frís-e a vaj? nem pod-
vás-e a reték?“ Ha valami szemleek lengik is
körüli a jó nyársolgárt, azt hiszi, hogy az csu-
pán a frís szellő fuvallata, melyet vasárnap
delután oly jól esik (palástul vetve a kabátot)
egészen szabadon élvezni a héten át munkában
görnyedt testnek.

Hanem a jó vidéki ember, a vándor tanuló,
a lelkes magyar ember máské is gondol, mint a
főváros egyik rendkívüli közlekedési eszköze,
mikor a fogaskerekű vasúthoz készülődik. A
„Karthausi“ és a „Gondolatok“ írója jut eszébe,
körüli hallotta, hogy ott fenn a Svábhegyen, a
Karthausi-völgyre tekintő épületben sokat idő-
zött, talán irt is, sőt talán épen ott írta egyik
vagy másik kitünő munkáját!

A műszak elköltöztek már onnét, édes
barátom! Eötvös emlékeiből keveset fogsz ott
találni, ha felmegy is! Bachus vagy legfőlebb
Terpsichoré vette birodalmába a költő hajlé-
kát, s a fogaskerekű vaspálya tulajdonosai, azt
hiszem, egész nyáron át szívesen elengedik az
csendet és magányt, mely után te ohajtozol,
hogy a költő szemlémével minél kellemesebben,
minél mélyebben elmerenghess, elboronghass.

Itt is olyanforma történt, mint az angol
nagy városok egyikében, hol egy templomot
vettek meg vasuti indóházának. A költő hajlé-
kából fogadó lett!

Vagy mit? Hiszen megírta Petőfi, hogy az
isten házából is lehet csarda! Hanem hát a mi
versnek szeg, azért nem mindig könnyű azt az
életben megszokni!

A báró Eötvös József nyaralóját először
tulajdonképen Trefort vette s ugy adott belőle
szertartjának és vótársának: Eötvösnek. A
két család évekig lakott ott együtt, s a forrad-
lom előtt Eötvös gyakran járt fel és le lóháton;
néha naponként kétszer is, mert ebédre is fel-
ment övéihez. Első minisztersége alatt is ott
töltötte a nyarat, s a forradalom után is oda tért
vissza családjával. A nyaralót épen ugy elpusz-
tíva találta a hazatérő költő, mint annyi min-
dent abban a honban, melynek népét, visszatérve,
annyira nem találta boldognak. A visszatérők-
nek volt mit helyre hozni.

Mikor Trefort vidékre költözött családjá-
val, akkor vette át az egész nyaralót b. Eötvös,
s — a miben eddig sem gátolta senki, — ezután
egészen kedvére rendezkedett. Virágok, bokrok,
fiúk, füvek ápolásban részesültek, s az eszmék
szellemi világában élő költő és tudós a termé-
szettel is jó harmóniában élt, s a mit ápolására
tehetett, szívesen és szeretettel adta meg. A
szép rózsákon és más virágokon kívül volt ott
egy óvatos gonddal kezelt melegágy, melyből a
tavasz első ékességei gyanánt szebbnél szebb
hiacynthok kerültek elő: hasonlók a gazda
költő eszméihez, melyek a szinbeli választékos-
ság és dísz mellett soha sincsenek az illat
mélyebben ható bája nélkül. Eötvös a nagy
nyári lak mellé, mely most vendéglőül szolgál,
attól nem mesze egy pár szobából álló, kis épü-
letet is emeltetett, a hol, az árnyas kis svájci
lakban gyakran időzött egyedül, gondolataiban
elmélyedve vagy munkáin dolgozva. Ezt a kis
lakot, mely most egy melléképülettel kibővíttve

kávészó hely, ma is „Karthausi-lak“-nak nevezik, s a völgyet „Karthausi-völgy“-nek.

Pedig a legendák körébe tartozik az a hír, mely újabban terjedt el, hogy a Karthausit is itt írta volna, mert talán akkor még nem is volt a villa megszerelve, mikor az a „báratnak könyve“ már megjelent; de annyi tény, hogy Eötvös nagyon szerette ezt a szép helyet, s mint előbb Trefort, úgy később ő is, sokat költött rá, hogy minél kedvesebb helye legyen családjának. Szeretett itt Eötvös dolgozni, írni s hogy a

névben. A jövő kor írójá, ki Eötvös életrajzát készíteni, majd igazat szolgáltat neki azokkal a képviselőkkel szemben, kik heteken át támadták, ostromolták, gyanúsították, hogy aztán a végén egy milliót szavazzanak meg neki mégis bizalomból, melyet nem kért.

Óh beh nehéz volt akkor satyrát nem írni, neki is — másnak is!

a növényvilág is egyre gyérül, ritkul, változik s utoljára végkép elenyészik. E tekintetben földünk növényleple valóságos földrajzi hőmérő, melynél a két ellentétes szélsőséget az egyenlítő és a sarkok képezik. Az egyenlítőnél a hőmérő higanyoszlopa a melegség-okozta kiterjedésnél fogva legmagasabb fokra hág; míg ellenben a sarkoknál a nagy hideg által okozott összehúzódás következtében a legalacsonyabb fokra száll alá. Épen így van ez a növényországban is. Alakjai az egyenlítő alatt érik el a kifejlődés

KATONA-TYPUSOK AZ OSZTRÁK-MAGYAR HADSEREGBŐL.

Svábhegy valóban kedves helye volt, mutatja az is, hogy — ohajtása szerint — mind a két lányának ott a svábhegyi kápolnában volt az esküvője.

A mi kenyer (hogy a török mondást Mikes Kelemenről elkölesőnözsem) számára itt volt letéve: az bizonyára sokkal több boldogság közt kelt el, mint a mit a budai várban és a Sándor-utczában kellett elélnie. Csak kevésben mult, hogy ő is arra nem fakadt: „Óh az én elhibázott életem!“

De ne tegyünk szemrehányásokat az ő

Az örök hó vidékének növényvilága.

Midőn az utazó valamelyik magas hegy aljától annak esuca felé igyekszik, akárminő égőv alatt mindenütt ugyanazon lassu, fokozatos, de mégis könnyen észrevehető változásra fog találni a táj növényzetében, mintha a forró földövi tartományokból a sarkvidékekre utaznék. Érezni fogja, hogy a levegő melege mind jobban-jobban fogy és a gőz- vagy csepp-alaku víz lassanként örökös jéggé változik át s végre, hogy a meleg folytonos apadásával egyszermind

legmagasabb fokát; a növények törzsei, levelei és virágai óriásokká növekednek ott; szinompájok ragyogóvá, illatuk szédítővé válik. Ellenben a sarkoknál az óriás is törpévé silányul; a növények és bokrok apró levelei, melyek itt durvábbaknak és borszerűbbeknek látszanak, homályos zöld színűek és komorak, mint a sarkvidékek hosszú éjei. Csak itt-ott csillog fel még egy-egy növényen az itt alig sejtett szingazdság, mintha Észak csodás újfeli napjának és gyönyörű sarkfényének volna gyorsan elhalványuló visszasugárzása. A messze láthatáron

AZ ÖRÖKÖS HÓ HATÁRÁN.

A „KARTHAUSI-LAK“ AZ EÖTVÖS-VILLA KÖZELÉBEN A SVÁBHEGYEN.

mert tudjuk, hogy a hegyi lakók, a természet egyszerű jelenségei által körülvevő, sokkal hajlandóbbak természetfeletti dolgok hívésére, mint a síkságok lakói, részint pedig a nevelés hiányosságának tulajdonítható, mert hisz a ki iskolába járt is, csak isten büntetésének tekinti az elemi csapásokat, mint azt a szent történetekben tanulja, s nem természetes tüneményeknek.

A babonák egyaránt, mint a nép ósvallásának maradványai s világnézletének bizonyítékai, elég érdekesek arra, hogy velök néha-néha foglalkozunk.

A jövő megtudásának vágya nyugoti szomszédainknál is egyik főtárgyat képezi a babonának. Egyik sajtósága néme ennek az u. n. „Leasele.“ A sorost leginkább megtudhatni az év legrövidebb napjai közül négyen, u. m. Sz. Tamás napján, karácsonkor, új évkor és vízkeresztkor. Lavant és Möll karintiai völgyekben, mint Waitzer írja, legszokottabb a Sz. Tamás-napi „Leasele.“ (december 21-én). Ilyenkor sok leány és nőtlen ifjú fölkerekedik s elmegy valamely közel levő forráshoz, hol egy verset mondanak el, melyet szent Tamás-imának (Thomasbete) neveznek s mely így hangzik: „Sz. Tamás kérlek, mutasd meg nyugalomban és békében, mutasd meg a forrásban tisztán ki lesz szeretőm egy év múlva.“ (Az eredeti, karintiai szójárában így hangzik: Heiliger Thomas i' bitt' zeig mar in Rua und in Fried, zeig mar in d'r Quell'n so kloahr Wer wird mei Bua (illetve Diandl) über's Joahr). Ekkor meglátja, a néphit szerint, az illető, jövődőlője képét a vízben.

Az osztrák nép különben is sokat ad a jövődőlőre, olyanira, hogy ha cigány csapatok tévednek hozzájuk, s a kormányuk nem sikerül azokat mi hozzánk „haza“ tolonozni, sokkal jobb aratásra tesznek szert, mint nálunk.

Szegény szomszédainkat különösen ijesztgeti a „Beszta Feind“ (gonosz ellenség = rozszellem), kit némely vidéken teid'l (talán = teufel) vagy mangelé-nek neveznek. Hasonlóképp fél a varázslótól és boszorkánytól is. Ez utóbbiak különösen a teheneket szeretik „megrontani“, de a gazda családjának is sok kárt tehetnek. Ellenök legjobb óvszer a keresztírása ajtókra és kerítésekre — még pedig mindkét alakban: + és — vagy a három szent király neveinek első betűi keresztelkkel: C+M+B+.

A hegyi lakónak pedig Szent Benzenében van nagy bizodalma, a miért is „benzene-felreket“ (apró pénz, melyen a Szent Benze képe van) tesz küszöbe alá.

Babonáink nagy szerepe van a jégeső elleni szereknek. Igaz, hogy alig is lehet valami sejtőbb a szegény földmivelőre, mint midőn néhány órai rozsz idő egész évi fáradsága gyümölcsöt elpusztítja.

A husvétkor szentelt barkát kirakják ugyanakkor a földekre, mi, mint mondják, a jó természet elősegíti a jégesőt eltávolítja. De ha nagy zivatar közeledik, kenderszár kereszteteket és csillagokat raknak a földekre — ezek, nézetők szerint, elveszik a felhőtőlök hatalmát s más utra kényszerítik őket. A nép ugyanis azt véli, hogy a felhőket bizonyos egyének ide s tova tolják, kiket némelyek ügyes zeme még föllismerni is képes.

A kender-kereszt rakás elmulasztását a karintiai paraszt nemcsak vigyázatatlanságnak, hanem egyenesen bűnnek tartja. Ezt bizonyítja egy Lavant-völgyi monda, melyet a már előbb is idézett Waitzer nyomán közlök: „Egy forró augusztusi napon a kőralpokról jövő terhes zivatar-felhő közeledett a magas Gumics-hegyen fekvő „Zoder-udvar“ felé. A

Zoder gazda* szolgálói kint dolgoztak a földeken midőn észrevették a zivatar közeledését. Abbanhagyták a munkát, lerakták a szokásos kender-kereszteteket, s épen imádkozni akartak, midőn a gazda széttepte azokat s így szólott: „Hagyjátok a bolondságokat, ezek nem óvnak meg a zivatartól; inkább dolgozzatok.“ A cselédek, tudván a szokást, csak vonatva engedelmessétek a gazdának s folytatták dolgukat és ime néhány percz múlva lecsapott a villám s agyon ütötte a gazdát. Ezután csapokban hullott alá a jég, elpusztítá annak vetését, sőt egy második villámcsapás felgyújtotta a házat s elpusztította az egész gazdaságot. — Ez volt a büntetés a paraszt hitetlenségéért, s a Zoder-telek ezóta pusztán áll a hegy tetején.

A tűz elleni óvszerek közül, különösége folytán, megemlíthetjük a „villám vagy zivatar-köve“t. A nép véleménye szerint minden villámcsapás víz magával egy háromoldalú, kristálytisza követ, mely keménységénél fogva a villám lyukát furja. Ez kilencz ölnyi mélységig

JAPÁNI TEMPLON BELSEJE.

megy a földbe s ugyanannyi év múlva jó napfényre. Ezen „villámok“ még sok más baj ellen is használható. Tűz ellen vannak még ráolvasások is, melyeket az ilyesmivel foglalkozó egyének elmormognak, sőt az ilyeszerű irat jelenléte is megmenti a házat a tűztől és ragályos betegségtől.

Szalay József.

* Németföldön minden parasztudvarnak van saját neve, p. Zoder-udvar (Zoderhof); a gazda innét kapja nevét, mint Zoder gazda (Zoderbauer).

Egyveleg.

/. Pálinka fűrészpörből és kőből. Svédországban egy idő óta roppant mennyiségben készítenek a pálinkát fűrészpörből s azt mondják, hogy e rendkívül olcsón, előállított szesz épen olyan jó, mint akárminő más fajú pálinka. Egy amerikai fűrészes pedig azt állítja, hogy alkoholt vagyis pálinkaszeszt a kovacsiklából is nagy mennyiségben lehet ahoz való készülnék segítségével készíteni, s e tárgyról kimerítő értekezést közölt az amerikai „Chemical News“ című vegytani szaklapban.

Illatos hangyák. Texasban egy hosszú testű éji hangyafajt fedeztek föl, melynek a feje fekete, a hasa sárgás színű és ha az ember ujjai közt szétmorzsolja, oly finom illatot áraszt szét, melylyel a legdrágább illatszerek nem állják ki a versenyt. Egy ottani orvos közlelebről nagy mennyiségű eféle hangyát fog összegyűjteni s megvizsgálás végett valamelyik tudományos testületnek fogja beküldeni.

— Dalai-Láma. A „Memorial Diplomatique“ jelenti, hogy legközelebb egy olyan fejedelmek halt meg, kinek legtöbb alattvalója van, s kinek halála mégis észrevétel nélkül maradt. Ez ugyanis a Dalai-Láma. Valahányszor egy Dalai-Láma meghal, az eseményt ovakodnak tudatolni; a papok, kik az elhunytat környezik, rögtön maguk közül ültetnek egyet helyébe, úgy hogy a hívek sem a személyváltásról, sem a Buddha-lelkének ismételt vándorlásáról, nem vesznek észre semmit. Csak néhány óra rá tudni meg, hogy egy Láma halandó tetemei „visszatértek a porba.“ A Buddha-vallásnak legtöbb követője van; buddhista t. i. nincs kevesebb mint 405 millió 600 ezer, míg a keresztények száma 399 millió 200 ezer, a brahminoké 174 millió 200 ezer, azonkívül van még 96 millió muzulmán, 5 millió zsidó és 11 millió pogány, fetisimádó stb.

E szerint a buddhisták számosabbak, mint általában a keresztények és még egyszer annyian vannak, mint a katolikusok, kiknek száma összesen mintegy 200 millió.

— A „siphon“ feltalálója. Veronban e napokban halt meg Briet, ki a „siphon“-név alatt ismert készüléket találta fel. A ki harmincz évre vissza tud még emlékezni, jól tudja, hogy régen mily bajjal járt a sodavíz, vagy más habzó italok használata: a habzó folyadék vagy kiszabadult börtönéből, még mielőtt az asztalhoz került volna, vagy a pohárból szétfolyt az asztalon vagy a padlózat felé szöktek. Mindenki nevégett, de senki sem vállalkozott arra, hogy a makrancos italból felszolgáljon. Briet szorgalmas gondolkodó munkás volt és feltette magában, hogy a gáztartalmú italokat féken fogja tartani. Sikerült is neki a „siphon“ néven ismert kis készüléket összeállítani. Ezáltal tetemes vagyonnal tett szert, mert a soda és egyéb habzó italok fogyasztása csak a „siphon“ feltalálása után öthetett oly nagy mérvet.

— A tenger alatt. Az angol lapok élénken foglalkoznak azon kérdéssel, hogy a „Vanguard“ törést szenvedett s elsüllyedt hajót nem lehet-e megmenteni. A hajó körülbelül 19 ölnyre süllyedt, ily mélységben pedig a búvárok még könnyen tudnak dolgozni, és volt rá eset, hogy 34 ölnyi mélységbe hatoltak: pedig már 19 öles vízben is 160.000 font súlylyal nyomja őket a víz. Husz-huszonöt öl mélységben a legnagyobb könnyűséggel dolgoznak, kőművesmunkát végeznek, fát vágnak, vastag vaslemezeket mozdítanak el helyükről, szóval csak úgy dolgoznak, mintha szárazföldön volnának. Ha rosszul érzik magukat, vagy veszély fenyegeti őket, jelt adnak és akkor felhúzzák őket; de ezt igen óvatosan kell tenni; egy búvár, kit nagyon gyorsan huztak fel a víz színére, e miatt rögtön meghalt. Mindenki búvárt megtanítják egy-egy mesterségre, mely összekötöttekben áll a hajóépítéssel, az egyik ács, a másik lakatos, a harmadik gépész stb., úgy, hogy mindenki ügyesen, avatott kézzel végzi a maga munkáját, és nem veszteget sok időt a tapogatódézsással. Alapos remény van, hogy a „Vanguard“-ot megmentik, mert pl. Sebastopolnál is sikerült az 5000 tonna tartalmú „Vladimir“-t kiemelni a vízből, és a „Vanguard“ sem nehezebb, azonfelül itt oly búvárok dolgoznak, kiket éveken át gyakoroltak mesterségükben.

— III. Napoleon kardja. Azon történelmi érdeklélő biró kardra vonatkozólag, melyet Napoleon a sedani ütközet után adott át Vilmos császárnak, berlini lapok most azt jelentik, hogy Bismarck herceg még 1871-ben visszazolgáltatta azt Castelnau tábornoknak. Napoleon főhadsegédének.

Japán hajdan és most.

V.
Vallás és hitregészet.

A japáni városok épületei között leginkább a templomok és kápolnák vonják magukra az idegenek figyelmét regényes fekvések és pompás környezetök által. Egy japáni földkép szerint, mely az egész szigetbirodalom előtünteti, az országban nem kevesebb mint 149,280 templom van, melyek közül 27,000 az ország ósvallására, a kami- vagy szinto-vallásra esik, a többiben pedig Buddha-istent imádják, kinek tisztelete Khinából származott át Japánba.

Annyiban minden japáni templom hasonlít egymáshoz, hogy építők a legszebb helyeket választották ki számára és a hol a természet mostohául osztogatta szépségeit, művészettel segítettek a dolgon, s a templomok környékét bármi áron s bármennyi fáradsággal, de mindenkor széppé, regényessé tudták tenni Szép kertek és parkok előállításában különben is nagy mesterek a japániak. A templomok számára többnyire magasnak fekvő hegyeket választanak ki, honnan szép kilátás kinálkozik az alatt elterülő lapályra vagy tengerre; pompás díszövényekből alkotott sötányokkal és bokrokkal, tarka levelű és virágu facsoportozatokkal, bambuszkerítéssel és magas fenyikkel veszik körül azokat, melyek közül itt-ott büszke cedrusok magaslanak ki; csörgedező patakok, egyszerű kavicokkal csinosan kirakott ösvények, termékeny szántóföldek, falusias csend és magány: ilyen a legtöbb japáni templom környéke. A buddhista templomok azonkívül még egyszerű építészeti izlésök, magasságuk és terjedelmük, valamint művészies faragványaik, aranyozásuk és egyéb díszítvényeik által is méltán ébreszthetik föl az idegenek figyelmét.

Bár a Buddha-tisztelet Khinából került Japánba és így a japáni Buddha-templomok meglehetősen hasonlóak a khinaiakhoz, barátságos kinézésűek és tisztaságuk mégis kedvezően különbözteti meg azoktól. A templomok talaja fehér gyékényzónnyal van betertve, az oltárok és bálványképek csakugy ragyognak a sok aranytól, s a hasonlatosság a katolikus templomok berendezéséhez itt még inkább szembetűnik, mint a khinai buddhista templomoknál.

A szertartás maga is feltűnően hasonlít a katolikus istentisztelethez. Egy tekintet nagyobbik rajzunkra, mely a Quannon templomának belsejét mutatja, rögtön észrevételi azt velünk. Quannon szintén valami Buddha-isteniség, kit a jámbor hívők az ég és föld között hatalmas közbenjárónak tartanak.

Valahányszor ebben a templomban „nagy“ istentisztelet van, tömérdek nép gyűlt ott össze, hogy a főpap be- és kivonulásának szemtanui lehessenek. A templom védistenének, Quannon-Szamának oltárát az apróbb istenségek kápolnái veszik körül, képviselve van ott az egész japáni nemzeti hitregészet, kivéve Róka komát, kit e tisztességes helyről kiszorítottak. Egy ötelemetes pagóda a buddha-hitnek a többi vallások fölött való felsőségét akarja jelképezni. A templom belsejében a mennyezet hatalmas vörös oszlopokon nyugszik, s a hajó falai aranyzsinű alpra vezetett szép festményekkel vannak díszítve. Az egyik mellékkápolnában Yeddo legrészebb nőinek arcképei s más ily tárgyú képcsoportok láthatók. A tömjénfüstől egészen megbarnult khorbusan legnevezetesebb tárgya a főoltár, melyen Quannon-Szama bálványképe nagy vasrácszat mögött látható. A templom harója igen terjedelmes és a szentségtől magas farácszatot választja el; a szentélyben idomalan egyházi öltönyökbe bujt bonzok segídeknek a főpapnak gonokok és tamburinok zenei hangjaival. Némely hívők a rácszatot át fehér papíradabokba göngyölt vas-pézdarábokat vetnek az ide s tova járkáló papok lábához; mások viaszgyertyákat vásárolnak, melyeket az egyházi kínálat nekik. Kívül pedig nagy láda fogadja be a jámbor hívők áldozatait; a láda gondosan be van zárva s olyankor is hozzá férhető, ha istentisztelet nincs. A papok minden időben módot nyújtanak kegyes hivatások az áhítatosság eféle gyakorolhatására.

„A főpap ünneplés bevonulása némi változatosságot idéz elő a különben unalmas szertartásban“ — írja Humbert. — „E méltóság teljes uri egyéniség fehér ruhája fölött hegyes kám-

zásjú vörös köpenyt és zöld kockás selyemből készült stólat visel. Utána fiatal unjoc sz pap lépdel, ki mellette a minisztráns gyerekek tiszteltetjesi. Sajátoságok hajdászéhez még különösebb öltözék járul: fehér bugygyos nadrág, fehér öv, nagy lefüggő ujjú, kis, testhez álló ujjas, — ilyen öltözékben kíséri e kispap urát és mesterét, hogy annak, milyest int, egy csésze theát nyújtson át, mely a kezében tartott szénmedencében, a melynek nyelét mindkét kezével tartja, már készen várakozik.“

A Buddha-hit csak Kr. u. 552-ben ment át Khinából Japánba, de olyan gyorsan terjedt, hogy néhány évszázad múlva nemcsak eltűnt, hanem általában elfogadott felekezetté s csakhamar ezután uralkodó vallássá lett. A buddhisták egyházi feje, a Szakia Hako, ki Miakoban székel s olyanszerű hatalma van, mint a pápának, csak épen hogy szentté nem avathat senkit! Ő nevezi ki a tundiakat vagyis a záradk főnökeit, azonban e kinevezéseket a kormány erősíti meg,

Shiu-Ro, a hosszú élet istene.

Daikoku, a gazdagság istene.

mely különösen ügyel arra, hogy a Hako befolyás csupán lelki ügyekre szorítkozzék.

Már a miák vagy szinto-templomok csupán annyiban hasonlítanak a buddhista imaházakhoz, hogy azok is rendszeren a legrészebb pontokon fekszenek; máskülönten jelentéktelenek, kisebbek és nem oly díszesek. Bálványképek nincsenek azokban, csupán egy tükör látható az oltár fölött vagy néha mögötte, mint a Kami vagy isten jelképe, kinek a templom szentelve van. „A ki e tükörbe tud nézni a nélkül, hogy elpihuljon“ — így tanítja ezt a szinto-vallás — „egyedül az méltó arra, hogy az istenség elé járuljon és hozzá imádkozzék.“

„Szinto“ isteni tudományt jelent s ugyanegy jelentésű a „Kami“ szóval. Szin és Kami az „ég lakói“ és ama két mythologiai isten- és félisten-dinastyának képviselői, melyek Szin-Mut, Japán első világi uralkodóját és civilizátorát megelőzték, kiről a Dairik, az ország törvényes uralkodói, a Miakó fővárosban igen korlátolt hatalommal felruházott „egyházi“ fejedelmek származnak.

Szin-Mu előde Tenfio-Daiszin, egy f-listennő volt. Iszjában, Nipon sziget déli részének egyik tartományában született s ott is halt meg, miután igen sok bámulatos hőstettet vitt véghez. Szülőhelyén templomot építtettek számára, mely szigorúan utánozott mintaképp szolgálta Japán összes szinto-templomai számára, úgy hogy egyik teljesen olyan, mint a másik. Minden hóst és szentet, mint olyanokat, rendkívüli vendégszeretettel fogadtak s Buddha is részesült e kitüntetésben, sőt annyira mentek, hogy őt magával Tenfio-Daiszinnel ugyanazonosították, minek következtében a japániak vallásos eszméi és fogalmai szörnnyű módon összezavarodtak, de másfelől e körülménynek tulajdonítható az ott uralkodó vallásbeli térelmesség is.

A japániak híre szerint minden félisten egy-egy külön paradicsomra ügyel föl. Például egyik a léghen, a másik a tenger fenekén, a harmadik a napban, s mások a holdban, csillagokban stb. székelnek, s minden hívő azt a paradicsomot szemeli ki a maga számára, mely vágyainak leginkább megfelel.

Az isteneknek, félisteneknek és hősökön kívül vannak még alsóbb fajú, családi vagy házi istenek, kiket a japániak a „boldogság isteneinek“ neveznek. Azok tehát nem egyebek, mint az emberi boldogságok személyesítői, oly alakok, minőket a nép hiedelme alkot magának. Hét ilyen isten van, u. m. a hosszú élet, gazdagság, a mindennapi táplálék, a megelégedés, a szellemi tehetségek s a szerelem és dicsőség istene. Ritkán történik, hogy valamely család mind a hét boldogság-isten védnöksége alá helyezné magát. A nép embere a legtöbbszór megelégedszik a mindennapi kenyér istenének imádsásával is, s legfeljebb még csak a gazdagság-istenét veszi az előbbihez. Már a kereskedők osztálya szívesen odaveszi a két előbbihez a hosszú élet és megelégedés istenét is. Ezt a négyet együttesen a jó szerencse és boldogulás istenének nevezik.

Minden boldogság-istent az általuk jelképezett áldást kifejező alakban és attribútumokkal képzelnek a japániak. Például S hiu-Ró, a hosszú élet istene az egész istencsoport között, s általán véve a japáni köznépe egész hitregészetében a legtiszteltemeltőbb alak. Minthogy élete végnélküli, annyit látott, annyit gondolkodott és annyit elmélkedett, hogy a homloka bámulatos nagyságúvá nőtt s hosszú szakála egészen a melléig ér. Mikor lassu léptekkel balra, almozodásba mélyedve, egyik kezében páztorbotot tart, másik kezének ujjai közt pedig szempillájának leghosszabb szőrösálat húzogatja. Aggkora miatt megfőhéredett szarvas képeben is gyakran szokták lefesteni. Kedvenc állatai a teknős béka és daru. Shiu-Ró mellékelte rajza eredeti japáni festmény után készült, valamint másik rajzunk is, mely Daikoku-t, a gazdagság istenét ábrázolja. Ezt szintén rendkívül nagy tisztelben részesítik a japániak, főleg a kereskedők. Hanem a benszülött művészek annál komikusabb alakot csináltak belőle. Kis zömök alaknak festik, fején lapos sipkával, óriási nagy orszákkal, gyöngyfüzérrel bekötött két nagy rízs-zsákon állva. Egyik kezében bányászkalapácsot, a másikban, vállára vetve, kincsekkel telt zsákok tart. Merő tréfából a patkányt tették kedvenc állatává, mely tudvalevőleg minden gabonának s egyéb összerágható vagyonnak esküdt ellensége. A boldogság többi istenét is többékevésbé komikus alakokban és tulajdonokkal szokták a japáni művészek lefesteni s ezáltal mintegy ki akarják gunyolni a nép vágyait és könnyenhiőségét.

A közös armádiáról.

Fővárosi tárcza.*

„Hapták, reksz saut!“ Katonákról szól az ének. Csupa ismerős arc, a mit a rajzoló képünkön megörökített. Mintha mindegyikkel találkoztál volna már valaha az életben. Az a nyalka bakagyerek ott a kép második „glédájában“, tüzes zemeivel és vékonyra sodrott bajszával — mely szinte kiszúrással fenyegeti szemeit — szakasztott olyan, mint a nem tudom melyik ezred hányadik kompánijája melyik „czug“-jának vitézlő „frajter“-je. Annyi bizonyos, hogy láttad már valaha valamelyik „fővárta“, vagy

* Lásd „Katonatyposok az osztrák-magyar hadseregűl“ című képünket.

HIRDETÉSEK.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált mérlegmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

VALÓDI RAVISSANTE

Érkezett az erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóajóktól megóvni és sepsőség és ifjúságot biztosítani.

Egy üvegtök ára 1 fnt 50 kr. és 2 fnt 50 kr. Postai küldéssel 20 kr. több.

Hamisítatlanul kapható nagyban és kicsinyben Budapesten: Dr. Lejosse főraktárában Schwarz Henrik-nél, Kristóf-tér 1. sz.

Vértessy Sándor, m. k. udvari tiltászereséni.

Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktartás biztosítása mellett utánvéttel eszközölhetnek.

Csalástól óvatik!

Hatschek Miksa ur, a melyelőn az elismert jeleségű „Dr. Lejosse-féle párisi Ravissante”-höl

azelőtt hők raklárta tartottam, és amelyet töle fontos okok miatt kénytelen valék megvonnai.

Tény az, hogy a Hatschek Miksa-féle „törvényesen bejegyzett czég” a jeles, valódi „Ravissante” sikerei által kápráztatva, egy saját készítményű hamisítványt a t. c. közönséget kizsákmányolni nem tárlta méltóságán alulnak.

Mindezen szemtelen hazugságokat, melyeket Hatschek úr világá bocsátani iparkodik, alkalmaim leendő rövid idő múlva e helyen dr. Lejosse urnak Párisban kelt eredeti leveleivel megcáfolhatni — és csupán azt akarom még megjegyezni, miszerint egy Mr. dr. de Lajosse nem is létezik, és ezen név csak Hatschek urnak találmánya, a mely ép ugy, mint az állítólagos névalírás amitásra van fektetve.

Első óvásomban aláírássom csupán a szedő hibája miatt maradt ki; nygátalan nem lévén okom arra hogy nevemet — melyet különben összes vevőim ismernek — elhítkojam.

Dr. Lejosse párisi „Ravissante”-ja, nagyban és kicsinyben egyedül és csak valódi minőségben csupán nálam kapható, s annak árujegyeitől a használati utasításon kívül francia nyelven meg követhető szavak is állanak: Dr. Lejosse a Paris, Excitation de la beauté, és a készítő pecest-jével ellátva.

A t. raklártaó urak tehát a valódi, hamisítatlan Ravissante megrendelése czéljából sziveskedjenek egy mint ezelőtt, ezután is mindig csak egyenesen hozzám fordulni.

SCHWARZ HENRIK, Dr. Lejosse fő- és székfűdési raktára Ausztria-Magyarország számára, Budapesten, Kristóf-tér 1-ő szám.

PÉNZ-ELŐLEGEK

bármely magas úszagben, mindennemű sorsjegyek, állampapírok- és részvényekre a legelőnyösebb feltételek mellett.

Adler E., bank- és váltó-üzlethez, Budapesten, József-tér 2. sz.

A vadászat kedvelőit

figyelemztetjük jó minőségű és jutányos vadász-fegyvereink

duz választékára.

Egyesféle perocsücs fegyverek 12, 18, 22, 24, 28, 30, 32, 36, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.

Papir töltényhüvelyek (Patronok) 12, 18, 22, 24, 28, 30, 32, 36, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.

A vadászat minden egyéb kellékét.

Kitűnő revolverek.

KERTESZ ÉS EISERT Budapesten, Dorottya-utca 2.

Keller és Zsitvay

Budapesten, szervitátér, szerviták épületében

ajánlják valódi lyoni selyem és divatos női ruhakelmék, kész ruhák,

felöltők, posztó- és bársony-bundák,

és egyéb női divatcikkekkel gazdagon és egész újonnan felszerelt

női divatáru-raktárukat.

Ruhák, felöltők stb. saját szabóműtermékben a legújabb divat szerint gyorsan, és igen mérsékelt áron készítetnek.

Kelmeminták bérmentve küldetnek.

Pécsi ürmös-species.

A közelgő szüret-idényre bátorodik alólirt a t. c. közönség figyelmét az egyedül általa eredeti minőségben készített kitűnő jóságú és zamatu

„pécsi ürmös-species”-re felhívni.

Ezen speciesek egy akó ürmöshöz szükségelt alkogokban csomagolva, következő minőség és ár szerint kaphatók:

1 csomag pécsi keserü ürmösnek 20 kr.

1 „ „ édes „ 40 kr.

1 „ „ rác „ 30 kr.

Kivánata a készítés módja i. közöltetik. Hamisítások ellen minden csomag sajátkézi névalírással van ellátva két színben.

Sipőcz István, gyógyszerész Pécs et t.

Hálás szívevel

személy nyilvánosan kijelentem, hogy Orlicze Rudolf tanár Berlin, Wilhelmstrasse 125, egyik játékkutatásával egy

nagy terno

szerezte és gondnoki jövöt szereztem magának.

Prága, 1120 Ullrich Agoston.

Óca-készítmények

évek során át bebizonyult, gyógyít gyorsan és sikerrel betegségeket

a lélekezeti szerveknek (I. sz. lapdacs), az emésztési szerveknek (II. sz. lapdacs és bor), az idegrendszer és gyöngeségeket (III. sz. lapdacs és coca-borsz)

Egy doboz v. üveg ára 2 ft.

Kimerítő felvilágosítás ingyen a bérmentve a „szerecsen”-hez czimzett gyógytár Mainzban. Raktárak Pesten: 1. J. gyógszer., főraktár Magyarországra nézve. Temesvári: Pecher J., gyógszer. Párisban: Fürst József, gyógszer. Bécsben: Haubner Ede anal-gyógytár, Hof 6. főrak. Ausztriára nézve. 447

PRESERVATIFS

személy és hal hólgyalról tuzetja 12, 18, 22, 24, 28, 30, 32, 36, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.

Király János, felelős szerkesztő.

Komócsy József, főmunkatárs.

Előfizetési ára: Félévre 5 ft. Negyedévre 2 ft 50 kr.

Az előfizetési pénzek a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatalához küldendők („Franklin-Társulat,” Budapest, egyetem-utca 4. szám.)

Vidéki előfizetők legelőnyösebb postai utalvánnyal csak követhetők.

PILEPSIE

(nehézkör) levei után gyógytatják dr. KILLISCH, külföldi orvos által Dresdenban, Wilhelmplatz 4. sz. eszlött Berlinben) Redmények szárazként!

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik sz.) megjelent és minden könyvtárban kapható:

MÓDSZERES ÚTMUTATÁS

tizedes törtek tanításához

a méter-mértékek alapján

és az ezekkel való számolási mód tanítók, szülők és nevelők számára.

Irtá Kordos Gusztáv.

Ára füzve 60 kr.

FUTRI KATA.

Helm Klementina műve után magyarítottá EMILIA.

Ára képes borítékba füzve 1 fnt 50 kr.

JELKY ANDRÁS

bajai fú rendkívüli kalandjai

ötödik világrészben.

Történeti kutforrások alapján.

Magyar népkönyv, különös tekintettel a serdültebb ifjúságra.

Második kiadás.

Hat nagy képpel. — Ára diszkötésben 2 fnt 40 kr.

Méterrudak

JAMBRIKOVICS JÁNOS

métermértékek, súlyok és mérlegek gyári raktára:

Budapesten, nagymező-utca 11. sz. a.

Ajánlja kitűnő minőségben a budapesti magy. kir. főhitelesítő-hivatal által szigorolt és hitelesített: vas- és réz-métersúlyokat, folyadék- és száraz-mértékeket, méterrudakat, egyensúly, tizedes- és jótázarudas mérlegeket

a legjutányosabb gyári árak mellett.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Mérlegek

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik sz.) megjelent és minden könyvtárban kapható:

KÉZIKÖNYV

KIR. KÖZJEGYZŐK

Tekintettel az elmélet és gyakorlat igényeire irománypéldákkal ellátva.

Irták Dr. DÁRDAI SÁNDOR és ZLINSZKY IMRE

a „Legislatívnyi Közlöny” szerkesztője. a pesti királyi főiskola péhírője.

II. kötet.

Ára füzve 1 forint 20 krajczár.

E második kötet a gyakorlati utmutatásokat, segéd-eszközöket, mint a díjazabályzatot, helyegytörvényét, stb és egykimerítő irománypéldák gyűjteményét tartalmazza.

Az első kötetnek ára szinte 1 fnt 20 kr.

BUDAPEST TAMÁSSY ADOLF

Budapest, váci-utca és zsbárus-utca sarkán,

ajánlja bevásárlás tekintetéből a nagydéremű t. c. közönség figyelmébe gyarmat, csemege, tea- és rum-raktárának

Bécsi fontonként LEGUJABB ÁRJEJYZÉKÉT. Bécsi fontonként

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like Csukor legfinomabb, Kávé Cuba, Rizs legfinomabb, etc.

Különös figyelmet kérek fordítani elkülönített és nagy választásban előállított tea- és rum-raktáromra.

Az árak kívánatra a legelőnyösebb városrészekbe is házhoz szállíttatnak Vidéki megrendelések gyorsan eszközölhetnek.

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

A VEGYTAN ÉS ASVÁNYTAN TANKÖNYVE

a reáliskolák 4- és 5-ik osztálya számára.

Az új tanterv igényeihez alkalmazva.

Irtá Dr. HAYDU GYULA.

A szövegbe nyomott 165 fametszettel.

Ára füzve 1 fnt 20 kr.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

SZÁMTAN

a középiskolák alsóbb osztályai számára.

A m. k. közoktatásügyi minist. középiskolai tanterve értelmében

Irtá Dr. CSÁSZÁR KÁROLY.

Harmadik rész. — Ára füzve 30 krajczár.

Az első és második füzet ára egyenként szinte 60 kr.

KÖZHASZNÚ CSALÁDI KÖNYVTÁR

Egy-egy kötet füzve 40 kr.

- 1. Legújabb levezető-könyv a magyar nép számára. Szerk. Verőczy Sándor. 2. Az alkalmas házi ügyvéd és törvényjárta tanácsadó. Szerk. Verőczy Sándor. 3. Magyarország története rövid vonásokban. Szerk. Károlyi J. 4. 5. Regélő István bácsi. Mulatva oktató családkönyv. Szerző Májor István. 6. Gazdasszonyok könyve. Verőczy Eszter. 7. Az ügyes szakács. Verőczy Eszter. 8. 9. Egészség könyve. Beniczky Irmatól. 10. A tollaskat világa. Gyakorlati utmutatás a baromfi és különféle díszmadarak czéltápolására és tenyésztésére. Irtá K. — Beniczky Irma.

IGAZSÁGÜGYI RENDELETEK

A magyar kir. miniszterium által kibocsájtott törvénykezési rendeletek GYŰJTEMÉNYE.

Ügyvédek és bíróságok használatára.

1867—1874. évi folyamok.

Ára kötve 5 forint osztr. ért.

NÉMET NYELVTAN

közép-, reál-, polgári iskolák, képezdek stb.

számára magánhasználatra.

Irtá GRAF JAKAB.

Második rész. — Ára füzve 1 fnt.

Az első rész ára 80 kr.

Egy honvéd-köztüzér élete

1848—49-ben.

Történeti ön-életírás.

Ára füzve 1 fnt 40 kr.

Római magánjog.

Első kötet: Tiszta római jog

INSTITUTIÓK.

Irtá Dr. Bozóky Alajos.

Második javított és bővített kiadás.

Ára füzve 4 forint.

